

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

URZĄD MIASTA KOŁOBRZEG
BIURO RADY MIASTA

wpłynęło dnia 7.12.2021
40P/21

Dokument przesłany za pomocą platformy ePUAP.
Podpisany podpisem elektronicznym.
Podpis elektroniczny zweryfikowany w dniu 2021-12-06
Wynik weryfikacji: ważny / nieważny brak możliwości weryfikacji.
Czytelny podpis sporządzającego wydruk.

Szczecin, dnia 3 grudnia 2021 r.

P-1.4131.393.2021.K

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, poz. 1834)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLII/616/21 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 27 października 2021 r. w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego Ofiary Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej.

Uzasadnienie

W dniu 27 października 2021 r. Rada Miasta Kołobrzeg podjęła uchwałę Nr XLII/616/21 w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego Ofiary Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 4 listopada 2021 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. aktu stanowi art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym *do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 470, z późn. zm. ¹), a także wznoszenia pomników.*

Treść tego unormowania przesądza o kompetencji organu stanowiącego gminy do decydowania w sprawach wznoszenia pomników, przy czym zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury¹, użyte w tym przepisie pojęcie „w sprawach” należy rozumieć szeroko, tj. należy je interpretować tak, że rada gminy jest uprawniona do podjęcia decyzji nie tylko o wzniesieniu pomnika, ale również do stanowienia o jego kształcie, symbolice, lokalizacji i innych skonkretyzowanych cechach.

Tym samym nie budzi wątpliwości organu nadzoru uprawnienie Rady Miasta Kołobrzeg do podjęcia decyzji w przedmiocie wzniesienia na terenie Gminy Miasto Kołobrzeg pomnika, w tym do wskazania jego lokalizacji, jak również podmiotu finansującego koszty budowy.

¹ Wyroki: NSA z dnia 24 marca 2009 r., sygn. akt II OSK 1454/08, WSA w Gliwicach z dnia 6 maja 2010 r., sygn. akt IV SA/GI 97/10.

Realizując kompetencję przewidzianą przez ustawodawcę w art. 18 ust. 2 pkt 13 cyt. ustawy Rada Miasta Kołobrzeg w § 1 uchwały Nr XLII/616/21 postanowiła o upamiętnieniu Ofiar Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej poprzez posadowienie głazu z tablicą upamiętniającą te Ofiary, zgodnie z projektem przedstawionym w Załącznikach Nr 1 i Nr 2, zaś w jej § 2 ustaliła lokalizację pomnika na Cmentarzu Komunalnym w Kołobrzegu przy Alei Pamięci, na terenie działki o numerze ewidencyjnym 7/1 obręb 16, zgodnie z Załącznikiem Nr 3. Dodatkowo, w § 3 ww. uchwały Rada postanowiła, że „Koszty związane z realizacją pomnika wykonanego zgodnie z projektem (...) zostaną pokryte przez Inicjatora – Stowarzyszenie Budowy Pomnika Ofiar Zbrodni Katyńskiej i Katastrofy Smoleńskiej”.

Jak wynika z treści projektu badanej uchwały, pierwotną lokalizację pomnika przewidziano na działce o numerze ewidencyjnym 135/2 obręb 12 miasta Kołobrzeg. Lokalizacja ta została jednak przez Radę Miasta Kołobrzeg w trakcie sesji zmieniona w wyniku głosowania nad poprawką zgłoszoną przez radnego Pana Łukasza Ziębę (poprawka uzyskała akceptację 11 radnych, 10 głosowało przeciw). Za podjęciem uchwały Nr XLII/616/21 o treści uwzględniającej przyjętą poprawkę zagłosowało natomiast 11 radnych, 8 było przeciw, a 2 wstrzymało się od głosu, co przesądziło ostatecznie, że wolą Rady Miasta Kołobrzeg pomnik Ofiar Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej zlokalizowany został na terenie Cmentarza Komunalnego w Kołobrzegu (działka o numerze ewidencyjnym 7/1 obręb 16).

W przedmiotowej sprawie istotne pozostaje, że Rada Miasta Kołobrzeg w dniu 6 lipca 2020 r. – w oparciu o art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym - podjęła uchwałę Nr XXV/358/20 w sprawie zasad i trybu konsultacji społecznych przeprowadzanych z mieszkańcami Gminy Miasto Kołobrzeg², w której – w §2 ust. 1 pkt 3 – zawarła zapis stanowiący, że *Konsultacje społeczne z mieszkańcami przeprowadza się w wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych ważnych sprawach dla Gminy Miasto Kołobrzeg, a w szczególności w sprawach pomników upamiętniających osoby lub wydarzenia.*

Brzmienie ww. regulacji nie pozostawia zatem żadnych wątpliwości, że każda uchwała Rady w przedmiocie wzniesienia pomnika upamiętniającego osoby lub wydarzenia została uznana za sprawę istotną dla mieszkańców, która wymaga bezwzględnie przeprowadzenia konsultacji społecznych. Jest to warunek *sine qua non* zgodnego z prawem działania organów Gminy Miasto Kołobrzeg w tym zakresie, albowiem – co wymaga zaakcentowania – uchwała Nr XXV/358/20 jako akt prawa miejscowego stanowi źródło powszechnie obowiązującego prawa.

W konsekwencji stwierdzić należy, że również uchwała dotycząca wzniesienia pomnika upamiętniającego Ofiary Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej powinna być podjęta dopiero po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Miasta Kołobrzeg. Przy czym, wymóg przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami winien być rozumiany jako rzeczywiste omówienie z mieszkańcami

wszystkich proponowanych regulacji (a więc również lokalizacji pomnika) i umożliwienie mieszkańcom wyrażenia o nich opinii³. Wynik konsultacji społecznych w przedmiotowej sprawie nie jest wprawdzie wiążący dla rady gminy, ale brak przeprowadzenia obligatoryjnych konsultacji należy ocenić jako istotne naruszenie prawa, które powinno skutkować stwierdzeniem nieważności uchwały rady gminy podjętej w sprawie pomnika upamiętniającego osoby lub wydarzenia.

Mając na uwadze powyższe, organ nadzoru pismem z dnia 30 listopada 2021 r., znak: P-1.4131.393.2021.K zwrócił się do Rady Miasta Kołobrzeg z zapytaniem, czy przed podjęciem uchwały Nr XLII/616/21, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami Kołobrzegu w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego Ofiary Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej na terenie Cmentarza Komunalnego w Kołobrzegu (działka o numerze ewidencyjnym 7/1 obręb 16), a zatem w miejscu wskazanym w badanej uchwale.

W piśmie z dnia 1 grudnia 2021 r., znak: BRM.0711.20.2021.I Przewodniczący Rady Miasta Kołobrzeg wyjaśnił, że konsultacje społeczne w formie badania opinii mieszkańców oraz instytucji odbyły się w terminie od dnia 7 maja 2021 r. do dnia 20 maja 2021 r. Zgodnie z ogłoszeniem Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 29 kwietnia 2021 r. ich celem było zebranie uwag i poznanie opinii mieszkańców w sprawie usytuowania pomnika – głazu z tablicą upamiętniającą ofiary Zbrodni Katyńskiej na Skwerze Pionierów wśród Dębów Katyńskich (działka nr 135/2, obręb 12). Z kolei, z raportu z przeprowadzonych konsultacji (sporządzonym w dniu 14 czerwca 2021 r.) wynika, że 51% biorących udział w niniejszych konsultacjach mieszkańców opowiedziało się negatywnie w zakresie lokalizacji pomnika. Mieszkańcy wskazali jednocześnie, że bardziej odpowiednią lokalizacją pomnika będzie np. cmentarz komunalny lub cmentarz wojenny.

Biorąc pod uwagę wyjaśnienia zawarte w ww. piśmie organ nadzoru stwierdza, że Rada Miasta Kołobrzeg nie zrealizowała obowiązku przeprowadzenia konsultacji społecznych w przedmiocie wzniesienia pomnika upamiętniającego Ofiary Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej na Cmentarzu Komunalnym w Kołobrzegu (działka o numerze ewidencyjnym 7/1 obręb 16). Mieszkańcy Gminy nie mieli bowiem możliwości wypowiedzenia się co do tego miejsca usytuowania pomnika. Brak jest podstaw, aby za przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami, o których mowa w §2 ust. 1 pkt 3 uchwały Nr XXV/358/20, uznać konsultacje przeprowadzone w dniach 7 – 20 maja 2021 r., ponieważ ich przedmiotem było zlokalizowanie pomnika Ofiar Zbrodni Katyńskiej na Skwerze Pionierów wśród Dębów Katyńskich.

Przedmiotowy akt został zatem podjęty z naruszeniem przepisów uchwały Nr XXV/358/20, regulujących procedurę uchwalania aktów w przedmiocie wnoszenia

² Uchwała Nr XXV/358/20 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 6 lipca 2020 r. w sprawie zasad i trybu konsultacji społecznych przeprowadzanych z mieszkańcami Gminy Miasto Kołobrzeg (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2020 r., poz. 3489).

³ por. m.in. wyroki: WSA w Gdańsku z dnia 19 października 2012 r., sygn. akt II SA/Gd 458/12, WSA w Krakowie z dnia 10 października 2013 r., sygn. akt III SA/Kr 66/13 i NSA z dnia 3 września 2013 r., sygn. akt II OSK 652/13.

pomników, a zatem stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLII/616/21 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 27 października 2021 r. w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego Ofiary Katynia, Charkowa, Tweru i innych miejsc kaźni Polaków w czasie II Wojny Światowej, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

W. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Tomasz Wójcik
Tomasz Wójcik
WICEWOJEWODA

Otrzymują:

1. Rada Miasta Kołobrzeg,
2. a.a.

UPP - Urzędowe Poświadczenie Przedłożenia

Identyfikator Poświadczenia: ePUAP-UPP72753767

Adresat dokumentu, którego dotyczy poświadczenie

Nazwa adresata dokumentu: GMINA MIASTO KOŁOBRZEG

Identyfikator adresata: umkolobrzeg

Rodzaj identyfikatora adresata: ePUAP-ID

Nadawca dokumentu, którego dotyczy poświadczenie

Nazwa nadawcy: ZACHODNIOPOMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI

Identyfikator nadawcy: low5658fe1

Rodzaj identyfikatora nadawcy: ePUAP-ID

Dane poświadczenia

Data doręczenia: 2021-12-03T15:05:43.409

Data wytworzenia poświadczenia: 2021-12-03T15:05:43.409

Identyfikator dokumentu, którego dotyczy poświadczenie: DOK105198239

Dane uzupełniające (opcjonalne)

Rodzaj informacji uzupełniającej: Źródło

Wartość informacji uzupełniającej: Poświadczenie wystawione przez platformę ePUAP

Rodzaj informacji uzupełniającej: Identyfikator ePUAP dokumentu

Wartość informacji uzupełniającej: 105198239

Rodzaj informacji uzupełniającej: Informacja

Wartość informacji uzupełniającej: Zgodnie z art 39' par. 1 k.p.a. pisma powiązane z przedłożonym dokumentem będą przesyłane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rodzaj informacji uzupełniającej: Pouczenie

Wartość informacji uzupełniającej: Zgodnie z art 39' par. 1d k.p.a. istnieje możliwość rezygnacji z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Dane dotyczące podpisu

Poświadczenie zostało podpisane - aby je zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu

Lista podpisanych elementów (referencji):

referencja ID-384ee005b86a188476a21a7ffeecd730 :

referencja ID-f443971ad4a0e8b62382e7b863b2a34a : Formularz%20e-Pismo%20(odpowied%C5%BA).xml

referencja : #xades-id-1901930142c45b20b4f1a6d7ab0cce72